

کسی تصور نکند که ما راه سازش
با جهانخواران را نمی‌دانیم...

حزق‌کام

* کسی تصور نکند که ما راه سازش با جهانخواران را نمی‌دانیم، ولی هیئات که خادمان اسلام به ملت خود خیانت کنند!... اگر بند بند استخوان‌های مان را جدا سازند، اگر سرمان را بالای دار برند، اگر زنده زنده در شعله‌های آتش مان بسوزانند، اگر زن و فرزندان و هستی مان را در جلوی دیدگان مان به اسارت و غارت برند، هرگز امان نامه کفر و شرک را امضا نمی‌کنیم.

۱۳۶۷/۴/۱۳

استکبارستیزی در اندیشه امام خمینی (ره)

شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی
معاونت آموزش، پژوهش و برنامه ریزی
دفتر آموزش و پژوهش

شاخصه های «استکبارستیزی» در اندیشه حضرت امام خمینی (ره)

امام خمینی (ره) به عنوان پرچم دار مبارز با مستکبرین و سلطه گران در قرن اخیر، همواره به ملت های اسلامی هشدار داده اند و آنها را در خصوص ماهیت جدید استکبار بر حذر داشته اند.

پژوهش خبری صدا و سیما: استکبار جهانی و جریان تاریخی امپریالیسم همواره مترصد برتری جویی نسبت به سایر کشورهای جهان بوده اند و به نوعی خود را داعیه دار جهان می دانند و به همین دلیل از هر شیوه و ابزاری برای سیطره یافتن بر سایر کشورها بهره میگیرند. مستکبرین جهانی در ابتدای حرکت خود از شیوه های نظامی در راستای تحقق اهدافشان بهره گرفتند اما با گذشت زمان و ظهور تکنولوژی های جدید و اهمیت یافتن کسب مشروعیت، این جریان به سوی سلطه فرهنگی روی آورد، به گونه ای که برای تسخیر کشورهای غیرهمسو به ابزار و شیوه های فرهنگی متوسل شدند و امام خمینی (ره) به عنوان پرچم دار مبارز با مستکبرین و سلطه گران در قرن اخیر، همواره به ملت های اسلامی هشدار داده اند و آنها را در خصوص ماهیت جدید استکبار بر حذر داشته اند. ایشان علاوه بر هشدار دادن نسبت به ماهیت متحول گشته استکبار و ترفندهای آن ها، به روشن سازی راهبردهای مقابله با نظام استکبار پرداختند.

مهمترین شاخصه های دکترین «استکبارستیزی» در اندیشه حضرت امام خمینی (ره)

۱- الهی بودن
۲- سازش ناپذیری
۳- دائمی بودن
۴- تهاجمی بودن
۵- تکلیف گرایی و شکست ناپذیری
۶- مبارزه بر دوش مستضعفین و توده های ملت
۷- مبارزه با تمام قوا
۸- مبارزه تا نابودی کامل

حضرت امام(ره) در طول مبارزه و بالاخص بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و شکل گیری نظام اسلامی که نظام استکبار جهانی بطور تمام قد در برابر نهضت اسلامی ملت ایران قرار گرفت و آن را بزرگترین تهدید قلمداد کرد، به تبیین ابعاد و شاخصه های دکترین استکبارستیزی پرداختند که مهمترین آن را می توان چنین مورد مطالعه قرار داد:

۱- الهی بودن

یکی از مولفه های مهم مبانی اندیشه ای حضرت امام(ره) مساله مبارزه با استکبار مساله ماهیت الهی مبارزه و قیام برای خداست. تاریخی ترین سند مبارزاتی حضرت امام(ره) با آیه شریفه «قُلْ أَنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَشْنَى وَفُرَادَى» آغاز می شود. ایشان در ابتدای پیام که خطاب به همه مسلمانان و علما و روحانیون نوشته اند آورده اند:

«خدای تعالی در این کلام شریف، از سرمنزله تاریک طبیعت تا منتهای سیر انسانیت را بیان کرده، و بهترین موعظه‌هایی است که خدای عالم از میانه تمام مواعظ انتخاب فرموده و این یک کلمه را پیشنهاد بشر فرموده. این کلمه تنها راه اصلاح دو جهان است... خودخواهی و ترک قیام برای خدا ما را به این روزگار سیاه رسانده و همه جهانیان را بر ما چیره کرده و کشورهای اسلامی را زیر نفوذ دیگران در آورده.» [۱]

این عبارات اولین گام‌های حضرت امام (ره) در آغاز حرکت بزرگ استکبارستیزی ایشان است، که مبتنی بر آموزه‌ای قرآنی و دکترین "قیام‌الله" شکل گرفته است. تورق در صحیفه حضرت امام (ره) نمونه‌هایی فراوان دیگر از تاکید و توجه حضرت امام (ره) به مفهوم قیام‌الله را آشکار می‌سازد و نشان می‌دهد که قیام و مبارزه برای خدا جزء کلیدواژه‌های اصلی گفتمان ایشان و روح و جوهره دکترین استکبارستیزی می‌باشد.

حضرت امام (ره) بارها در طول مبارزه با یادآورین نکته که «این نزاع و مبارزه ای که الآن بین کفر و اسلام است، این منازعه بین ما و آمریکا نیست، بین اسلام است و کفر» تلاش نمود تا ماهیت اسلامی و الهی استکبارستیزی را به ملت ایران گوشزد کند تا بر اثر غفلت سطح مبارزه تا کسب منافع مادی و غیرالهی تنزیل نیابد.

۲- سازش ناپذیری

ایشان امکان هرگونه تلاش برای نزدیکی و سازش و مصالحه با استکبار را نفی می‌کند و آن را نافی عزت مسلمین می‌داند. ضمن آنکه این حرکت را ثمربخش ندانسته و بر این باور است که استکبار از موضع خود کوتاه نخواهد آمد. این نگاه برآمده از آموزه‌های قرآنی است که خداوند در شرح وضعیت جبهه حق و دشمنان آن بدان اشاره کرده است.

خداوند متعال مومنین را از هرگونه دوستی با دشمنان نفی می کند و می فرماید: «یا ایها الذین آمنوا لاتتخذوا الیهود و النصارى اولیاء بعضهم اولیاء بعض و من یتولهم منکم فانه منهم ان الله لایهدى القوم الظالمین» (ای کسانی که ایمان آورده اید، یهود و نصاری را دوستان خود مگیرید چرا که آن ان دوستان یکدیگرند. و هر کس از شما آنها را به دوستی گیرد، از آنان خواهد بود. آری، خدا گروه ستمگران را راه نمی نماید.) (مائده: ۵۱)

و در جایی دیگر یادآوری می کنند: «یا ایها الذین آمنوا لاتتخذوا عدوی و عدوکم اولیاء تلقون الیهم بالموده و قد کفروا بما جائکم من الحق» (ای کسانی که ایمان آورده اید، دشمن من و دشمن خودتان را به دوستی بر مگیرید [به طوری] که با آنها اظهار دوستی کنید، و حال آنکه قطعاً به آن حقیقت که برای شما آمده کافرند (ممتحنه: ۱) خداوند در ادامه همین آیه آنهایی که تلاش دارند تا پنهانی با دشمنان ارتباط برقرار کنند را به عنوان منحرف معرفی می کند و خطاب به آنها هشدار می دهد: «انا اعلم بما اخفیتم و ما اعلنتم و من یفعله منکم فقد ضل سواء السبیل» (من به آنچه پنهان داشتید و آنچه آشکار نمودید دانانترم. و هر کس از شما چنین کند، قطعاً از راه درست منحرف گردیده است) (همان)

حضرت امام (ره) مبتنی بر این آیات و روایات متعددی که در نفی پذیرش ولایت کفار و مستکبر آمده، آنهایی را که بدنبال مذاکره و کنار آمدن با دشمنان خدا هستند را به عنوان خائن معرفی می کند. ایشان با صراحت در نفی هرگونه سازش با استکبار جهانی فریاد بر می آورد:

«کسی تصور نکند که ما راه سازش با جهانخواران را نمی دانیم. ولی هیئات که خادمان اسلام به ملت خود خیانت کنند!... اگر بندبند استخوانهایمان را جدا سازند، اگر سرمان را بالای دار برند، اگر زنده زنده در شعله های آتش مان بسوزانند، اگر زن و فرزندان و هستی مان را در جلوی دیدگانمان به اسارت و غارت برند هرگز امان نامه کفر و شرک را امضا نمی کنیم.» [۲]

۳- دائمی بودن

اصل اساسی دیگر برای مبارزه با استکبار جهانی در نگاه ژرف و دقیق حضرت امام خمینی "تداوم و همیشگی بودن" مبارزه است. این پیشوای بزرگ الهی مبارزه با کفر و شرک و نفاق را که جبهه متحد نظام استکباری دنیا را به وجود می آورد فصلی و مقطعی و محدود و محصور به عصر و زمان خاصی نمی دانست که در این صورت هیچ تضمین و پشتوانه ای برای تامین صلح جهانی وجود نخواهد داشت و جهان هر لحظه آستان حوادثی خواهد بود که توسط سران نظام های سیاسی و حکومتی استکبار و مطابق با خواست و اراده و صلاحدید و مطامع و منافع ضدانسانی آنها به وقوع خواهد پیوست.

مبتنی بر باور امام جنگ ما با استکبار جهانی «جنگ عقیده است، و جغرافیا و مرز نمی شناسد.» [۳]، «جنگ حق و باطلی که تمام شدنی نیست» [۴] و «این جنگ از آدم تا ختم زندگی وجود دارد» [۵] حضرت امام در تعیین این خط مشی اساسی و زیربنایی با قاطعیت و صراحت و صلابت با نفی نگاه های انحرافی اعلام می نماید:

«ملی گراها تصور نمودند ما هدفمان پیاده کردن اهداف بین الملل اسلامی در جهان فقر و گرسنگی است. ما می گوئیم تا شرک و کفر هست، مبارزه هست. و تا مبارزه هست، ما هستیم. ما بر سر شهر و مملکت با کسی دعوا نداریم. ما تصمیم داریم پرچم «لا اله الا الله» را بر قلل رفیع کرامت و بزرگواری به اهتزاز در آوریم.» [۶]

این خط مشی اساسی در اندیشه سیاسی امام خمینی نیز همچون دو اصل و خط مشی قبلی از تعالیم سیاسی قرآن کریم مایه می گیرد. خداوند متعال می فرماید: «قاتلوهم حتی لا تکون فتنه» (با کفر و شرک و نفاق مقاتله و مبارزه کنید تا فتنه از روی کره زمین برطرف و مرتفع گردد) (بقره: ۱۹۳) حضرت امام با استناد به این آیه شریفه و در شرح آن می فرمایند:

«اینهایی که گمان می کنند که اسلام نگفته است «جنگ جنگ تا پیروزی»، اگر مقصودشان این است که در قرآن این عبارت نیست، درست می گویند، و اگر مقصودشان این است که بالاتر از این با زبان خدا نیست، اشتباه می کنند. قرآن می فرماید: قَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةً، همه بشر را دعوت می کند به مقاتله برای رفع فتنه؛ یعنی «جنگ جنگ تا رفع فتنه در عالم»، این غیر از آنی است که ما می گوئیم، ما یک جزء کوچکش را گرفته ایم، برای این که خوب! ما یک دایره خیلی کوچکی از این دایره عظیم واقع هستیم و می گوئیم که: «جنگ تا پیروزی».

مقصودمان هم پیروزی بر کفر صدامی است یا پیروزی بر، فرض کنید بالاتر از آنها. آنچه قرآن می گوید این نیست، او می گوید: «جنگ جنگ تا رفع فتنه از عالم»؛ یعنی، باید کسانی که تبعیت از قرآن می کنند، در نظر داشته باشند که باید تا آن جایی که قدرت دارند ادامه به نبردشان بدهند تا این که فتنه از عالم برداشته بشود. این، یک رحمتی است برای عالم و یک رحمتی است برای هر ملتی، در آن محیطی که هست.» [۷]

۴- تهاجمی بودن

یکی دیگر از شاخصه های قابل توجه در گفتمان استکبارستیزی، تهاجمی بودن آن است. بدان معنا که برای مقابله با استکبار جهانی باید طرح ریزی کرد و همه راه ها و ایده ها را مورد بررسی قرار دارد. شیوه مبارزه انفعالی و آرایش دفاعی در برابر استکبار نه تنها مناسب نیست، بلکه اندیشه ای که نابودی استکبار را در سر می پرواند، حتما نیازمند اتخاذ استراتژی تهاجمی است. با همین نگاه حضرت امام (ره) از شکل گیری هسته مقاومت در جهان چنین سخن می گوید: «بسیج تنها منحصر به ایران اسلامی نیست، باید هسته های مقاومت را در تمامی جهان به وجود آورد و در مقابل شرق و غرب ایستاد» [۸]

ایشان در جایی دیگر از راه اندازی "بسیج بزرگ سربازان اسلام" چنین سخن می گوید: «امروز جهان تشنه فرهنگ اسلام ناب محمدی است. و مسلمانان در یک تشکیلات بزرگ اسلامی رونق و زرق و برق کاخهای سفید و سرخ را

از بین خواهند برد. امروز خمینی آغوش و سینه خویش را برای تیرهای بلا و حوادث سخت و برابر همه توپها و موشک های دشمنان باز کرده است و همچون همه عاشقان شهادت، برای درک شهادت روزشماری می کند. جنگ ما جنگ عقیده است، و جغرافیا و مرز نمی شناسد. و ما باید در جنگ اعتقادی مان بسیج بزرگ سربازان اسلام را در جهان به راه اندازیم.» [۹]

حضرت امام (ره) مبتنی بر این نگاه با صراحت اعلام می دارد: «ما باید در ارتباط با مردم جهان و رسیدگی به مشکلات و مسائل مسلمانان و حمایت از مبارزان و گرسنگان و محرومان با تمام وجود تلاش نماییم. و این را باید از اصول سیاست خارجی خود بدانیم. ما اعلام می کنیم که جمهوری اسلامی ایران برای همیشه حامی و پناهگاه مسلمانان آزاده جهان است. و کشور ایران به عنوان یک دژ نظامی و آسیب ناپذیر نیاز سربازان اسلام را تأمین و آنان را به مبانی عقیدتی و تربیتی اسلام و همچنین به اصول و روش های مبارزه علیه نظام های کفر و شرک آشنا می سازد.» [۱۰]

۵- تکلیف گرایی و شکست ناپذیری

شاخصه دیگر در دکترین استکبارستیزی حضرت امام امید به پیروزی همیشگی جبهه حق و عدم شکست در میدان مبارزه با استکبار است. مبتنی بر باور امام، ما مکلف به انجام وظیفه ایم و نتیجه فرع آن است [۱۱]، لذا با صلابت و مبتنی بر نگاه تکلیف گرایی اعلام می دارد:

«تکلیف ما این است که در مقابل ظلم ها بایستیم، تکلیف ما این است که با ظلم ها مبارزه کنیم، معارضه کنیم، اگر توانستیم آنها را به عقب برانیم که بهتر، و اگر نتوانستیم به تکلیف خودمان عمل کردیم. اینطور نیست که ما خوف این را داشته باشیم که شکست بخوریم. اولاً که شکست نمی خوریم؛ خدا با ماست، و ثانیاً بر فرض اینکه شکست صوری بخوریم شکست معنوی نمی خوریم، و پیروزی معنوی با اسلام است، با مسلمین است، با ماست.» [۱۲]

۶- مبارزه بر دوش مستضعفین و توده‌های ملت

در نگاه حضرت امام(ره) بخش عمده اردوگاه جبهه مبارزه با استکبار جهانی را توده‌های محروم و مستضعف که از رفاه و آزادی برخوردار نبوده‌اند، تشکیل خواهند داد. چرا که رفاه طلبی و مبارزه در این نگاه قابل جمع نبوده و مرفهان بی درد در اردوگاه جبهه حق جای ندارند. حضرت امام(ره) این حقیقت را چنین شرح می دهند:

«ملت عزیز ما که مبارزان حقیقی و راستین ارزشهای اسلامی هستند، به خوبی دریافته اند که مبارزه با رفاه طلبی سازگار نیست؛ و آنها که تصور می کنند مبارزه در راه استقلال و آزادی مستضعفین و محرومان جهان با سرمایه داری و رفاه طلبی منافات ندارد با الفبای مبارزه بیگانه اند. و آنهایی هم که تصور می کنند سرمایه داران و مرفهان بی درد با نصیحت و پند و اندرز متنبه می شوند و به مبارزان راه آزادی پیوسته و یا به آنان کمک می کنند آب در هاون می کوبند. بحث مبارزه و رفاه و سرمایه، بحث قیام و راحت طلبی، بحث دنیاخواهی و آخرت جویی دو مقوله ای است که هرگز با هم جمع نمی شوند. و تنها آنهایی تا آخر خط با ما هستند که درد فقر و محرومیت و استضعاف را چشیده باشند. فقرا و متدینین بی بضاعت گردانندگان و برپادارندگان واقعی انقلابها هستند.» [۱۳]

حضرت امام(ره) که بعد از نصرت الهی به نصرت مومنین و مستضعفین امیدوار است خطاب به سردمداران استکبار جهانی فریاد می زند: «قدرتها و ابرقدرت ها و نوکران آنان مطمئن باشند که اگر خمینی یکه و تنها هم بماند به راه خود که راه مبارزه با کفر و ظلم و شرک و بت پرستی است ادامه می دهد و به یاری خدا در کنار بسیجیان جهان اسلام، این پابرهنه های مغضوب دیکتاتورها، خواب راحت را از دیدگان جهانخواران و سرسپردگانی که به ستم و ظلم خویشان اصرار می نمایند سلب خواهد کرد.» [۱۴]

۷- مبارزه با تمام قوا

حضرت امام خمینی به منظور تعیین یکی از اصول و خط مشی های اساسی برای مبارزه با استکبار جهانی اعلام می نماید: «ما اگر قدرت داشته باشیم تمام مستکبرین را از بین خواهیم برد» [۱۵] این اصل برای مبارزه با قدرتهای استکباری جهان از اصول و مبانی قرآنی و تعالیم مربوط به تقابل با جبهه کفر و شرک و نفاق در هر عصر و زمان سرچشمه می گیرد. چنان که خداوند متعال در قرآن کریم جبهه توحید را مخاطب قرار می دهد و این گونه به خیزش و جهاد قهرآمیز با مستکبران زمین فرا می خواند: «و اعدوا لهم ما استطعتم من قوه و من رباط الخیل ترهبون به عدو الله و عدوكم» (هر چه در توان دارید بسیج کنید، تا با این [تدارکات]، دشمن خدا و دشمن خودتان را جز بترسانید) (انفال: ۶۰)

در این نگاه دیگر قدرت داشتن و تلاش برای کسب قدرت نه تنها مفهومی مذموم نیست، بلکه حرکتی متعالی است که باید به عنوان یک امر واجب بدان توجه شود و از این منظر است که تلاش برای تشکیل حکومت الهی، وظیفه همه انبیاء و اولیاء الهی قلمداد می شود.

حضرت امام (ره) به مسلمانان یادآوری می کند: «مسلمانان باید بدانند تا زمانی که تعادل قوا در جهان به نفع آنان برقرار نشود، همیشه منافع بیگانگان بر منافع آنان مقدم می شود؛ و هر روز شیطان بزرگ یا شوروی به بهانه حفظ منافع خود حادثه ای را به وجود می آورند. راستی اگر مسلمانان مسائل خود را به صورت جدی با جهانخواران حل نکنند و لااقل خود را به مرز قدرت بزرگ جهان نرسانند، آسوده خواهند بود؟ هم اکنون اگر امریکا یک کشور اسلامی را به بهانه حفظ منافع خویش با خاک یکسان کند، چه کسی جلوی او را خواهد گرفت؟ پس راهی جز مبارزه نمانده است، و باید چنگ و دندان ابرقدرتها و خصوصاً امریکا را شکست» [۱۶]

۸- مبارزه تا نابودی کامل

حضرت امام در تعیین استراتژی و خط مشی مبارزه با استکبار اولین اصلی که مورد توجه قرار می دهند این است که تا قدرت های سیطره جو و مستکبر جهان به اضمحلال و انقراض درنیابند محال است که صلح و آرامش و سلامت و سعادت در کره ارض حاکم گردد و محرومان و به بند کشیده شدگان به حقوق الهی خود نائل آیند و به وراثت زمین برسند. ایشان در بیاناتی اشاره دارند: «سلامت و صلح جهان بسته به انقراض مستکبرین است و تا این سلطه طلبان بی فرهنگ در زمین هستند مستضعفین به ارث خود که خدای تعالی به آنها عنایت فرموده است نمی رسند.» [۱۷]

ایشان در ماجرای حمله به هواپیمای مسافربری ایران توسط ناو آمریکایی می فرمایند: «مردم آزاده جهان همیشه از ابرقدرت ها خصوصاً امریکای جنایتکار صدمه دیده اند و تا عزم خود را برای رویارویی با کفر و شرک جهانی و امریکای سلطه گر جزم ننمایند، هر روز شاهد جنایتی تازه خواهند بود.» [۱۸]

مبتنی بر نگاه حضرت امام (ره) حد یقینی برای فزونی خواهی و زیاده خواهی مستکبران عالم وجود ندارد و این زیاده خواهی جز هویت اصلی آنها شده و تا دیگران را به بند و زنجیر و استثمار نکشانند، دست از تجاوزطلبی نخواهند کشید. به همین خاطر است که با صراحت به مسلمانان گوشزد می کند: «نکته مهمی که همه ما باید به آن توجه کنیم و آن را اصل و اساس سیاست خود با بیگانگان قرار دهیم این است که دشمنان ما و جهانخواران تا کی و کجا ما را تحمل می کنند و تا چه مرزی استقلال و آزادی ما را قبول دارند به یقین آنان مرزی جز عدول از همه خوبی ها و ارزش های معنوی و الهی مان نمی شناسند و به گفته قرآن کریم هرگز دست از مقاتله و ستیز با شما بر نمی دارند مگر این که شما را از دین تان برگردانند» [۱۹]

شرایط لازم برای تحقق مبارزه موفقیت آمیز از دیدگاه حضرت امام خمینی (ره)

الف) آگاهی و هوشیاری

آگاهی و هوشیاری اولین گام و شرط لازم در تحقق مبارزه ای جانانه و پیروزمندانه است. حضرت امام خمینی در طول نهضت اسلامیان همواره بر آگاه کردن توده های مردم از جنایات رژیم شاه تأکید داشتند. حتی در روزهای آخر نهضت اسلامی که پیشنهاد اعلام جهاد مسلحانه از سوی بعضی از افراد مطرح می شد، امام خمینی به تأثیرات مثبت آگاهی دادن به مردم امیدوار بودند و امید سرنگونی مسالمت آمیز رژیم را داشتند. عملاً نیز پیروزی انقلاب اسلامی پیروزی مشت های مردم آگاه و هوشیار بر شمشیرها و سندان های مستکبران بود.

حضرت امام پیروزی مسلمانان بر آمریکا و اسرائیل را نیز متوقف بر بیداری و آگاهی آنان می دانستند و می فرمودند: من انشاء الله امیدوارم که همه مسلمین بیدار شوند و توجه بکنند به این که اگر چنان چه جلوی آمریکا و این مهره های

آمریکا که برای خاطر آمریکا و منافع او به اسلام صدمه وارد می‌کنند، مثل اسرائیل، مثل صدام، ان شاء الله مردم بیدار شوند و بفهمند که اگر به این‌ها مهلت داده شود، همه مسلمین به تباهی کشیده خواهند شد (۲۰).

آگاهی فوق‌گاهی به سبب جهل حاصل نیامده و گاهی نیز پرده‌های غفلت و سرگرم شدن به کارهای جناحی و گروهی سدّ راه شده است. هنگامی که فلسطین و سرزمین‌های اعراب به دست اسرائیل اشغال می‌شد، کشورهای اسلامی دچار جنگ و نزاع‌های داخلی بودند و در نتیجه از ترفندهای دشمن مشترک غافل ماندند.

امام در پیامی به دو گروه سیاسی غالب زمان خویش چنین سفارش کردند:

هر دو گروه باید توجه کنند که دشمن بزرگِ مشترک دارند که به هیچ‌یک از آن دو جریان رحم نمی‌کنند. دو جریان با کمال دوستی مراقب آمریکای جهانخوار و شوروی خائن به امت اسلامی باشند. هر دو جریان از حيله‌گری‌های این دو دیو استعمارگر غافل نشوند و بدانند که آمریکا و شوروی به خون اسلام و استقلالشان تشنه‌اند (۲۱).

کوتاه سخن آن‌که، به همان اندازه که غفلت و بی‌خبری زمینه استعمار و استثمار ملل محروم را مهیا کرده و می‌کند، آگاهی، شعور و هوشیاری نیز زمینه پیروزی را فراهم می‌سازد.

(ب) ایمان، تقوا و حق‌خواهی

مبارزه‌ای با موفقیت‌قرین است که هم در مسیر حق و راه درست باشد و با فطرت انسانی و دین الهی منطبق باشد، و هم افراد مبارز از ضمیر پاک و ایمان قلبی بهره‌مند باشند. گرچه مبارزانی در جهان بدون اعتقاد و ایمان مذهبی در مقابل استکبار ایستاده‌اند، تأثیر مناسب، کامل و موفقیت‌نهایی در گرو ایمان و تقواست. لااقل در مقایسه فردی مبارز

باتقوا و مؤمن با کسی که از این شرایط برخوردار نیست و انگیزه حق‌جویی ندارد، فرد اول به مراتب به موفقیت نزدیک‌تر است.

حضرت امام از اولین روزهای حیات مبارزاتی خویش بر این شرط مبارزه تأکید داشته‌اند. ایشان در سال ۱۳۶۳ هجری قمری ضمن اشاره به آیه شریفه «قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بَوَاحِدَةً أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَادَىٰ» می‌نویسند:

خدای تعالی در این کلام شریف از سر منزل تاریک طبیعت تا منتهای سیر انسانیت را بیان کرده، و بهترین موعظه‌هایی است که خدای عالم از میان تمام مواضع انتخاب فرموده و این کلمه را پیشنهاد بشر فرموده، این کلام تنها راه اصلاح در جهان است (۲۲).

حضرت امام در زمینه ظلم‌پذیری و ظلم را چیزی جز بی‌تقوایی نمی‌دانند و می‌فرمایند:

اگر همین ماه مبارک رمضان را مسلمین خودشان را به طور جمعی به ضیافت خدا وارد کرده بودند و تزکیه کرده بودند، تصفیه کرده بودند خودشان را، ممکن نبود زیر بار ظلم بروند. زیر بار ظلم رفتن مثل ظالم، ظلم کردن، هر دوی آن‌ها از ناحیه عدم تزکیه است. «قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ» در نماز عید این سوره مستحب است بخوانند امر به تزکیه و ذکر الله (۲۳).

به طور مسلم مصداق بارز حق‌جویی و مبارزه در راه خدا از سوی انسانی با ایمان و متقی، شخص حضرت امام بوده است، او که مراتب نظری و عملی عرفان را درنور دیده و یک عمر با تقوا و اخلاص و پرهیز از گناه سپری کرده و در همه لحظات در محضر او خود را یافته بود و در مسیر مبارزه نیز در عرصه‌های مختلف یکه تاز میدان بود. ایشان در سایه ایمان کامل و اعتماد به حقانیت راه و هدف، هرگز در مقابل تهدیدهای رژیم نمی‌ترسیدند و به این حقیقت نیز اشاره می‌کردند.

ج) وحدت صفوف مبارزان

وحدت و اتحاد صفوف مبارزان از شرایط مهم پیروزی است. از دیر زمان شعار «اختلاف بینداز و حکومت کن» در نظر مستکبران و حاکمان مستبد شعاری کارساز و مورد توجه بوده است. قرآن کریم به این امر اشاره کرده، نتایج شوم اختلاف و لزوم پرهیز از آن را به مؤمنان تذکر داده است:

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا... وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحَكُمْ (سوره انفال، آیه ۴۷).

به ریسمان الهی تمسک جوید و متفرق نشوید... و نزاع و جدال نکنید که سست می شوید و قدرتتان از بین می رود.

امام خمینی نیز از دیرباز بر این رمز موفقیت تأکید داشتند و همواره برای رسیدن به اهداف بزرگ تر، از اختلافات جزئی صرف نظر می کردند. ایشان در این باره می فرمایند:

من بیش از بیست سال در خطابه هایم به سران دولت ها توصیه کردم که این اختلافات محلی جزئی را کنار بگذارند و برای اسلام و پیشبرد اهداف آن با هم هم فکری کنند و با هم اتحاد داشته باشند. این باعث خجالت است که عده ای معدود در مقابل بیش از صد میلیون جمعیت عرب و بیش از صد میلیون مسلمان این کارها را بکنند و این عذر نمی شود که آمریکا پشتیبان اوست، برای این که پشتیبان شاه هم بود لکن وقتی که یک ملت اجتماع کردند بر یک مطلبی، نه قدرت شاه می تواند کاری بکند نه پشتیبانی آمریکا. اگر سران عرب با هم اتحاد داشته باشند، شکی نیست که نه آمریکا می تواند در مقابلشان کاری انجام دهد نه دیگر قدرت ها (۲۴).

لزوم وحدت برای پیروزی مطلب روشنی است. سیره عملی امام تلاش ایشان برای احتراز از اختلاف را نشان می دهد. ایشان ضمن این که اختلاف را از هوا و هوس های دنیایی می دانستند، شدیداً از آن احتراز می کردند. هنگامی که در

اوج مبارزات در سال ۱۳۴۲ انواع اتهامات درباره مراج دیگر ابراز می‌شد، امام ضمن حرام دانستن توهین به مراجع، صریحاً می‌فرمودند: «من امروز دست مراجع را می‌بوسم.»

اگر به اختلاف بین اقشار مذهبی خصوصاً بین اقشار روحانی و روشنفکر در سال‌های قبل از انقلاب اسلامی نظر کنیم، سکوت امام در موارد اختلاف خصوصاً مسائلی که درباره دکتر شریعتی وجود داشت، چیزی جز تلاش در حفظ وحدت نبوده است، در حالی که از جانب دو جناح روحانی و دانشگاهی فشارهای زیادی برای اعلام موضع از سوی امام وارد می‌آمد.

(د) همگانی کردن مبارزه

مبارزه‌ای که در جبهه خودی نیروهای فراوانی داشته باشد به پیروزی نزدیک‌تر است. حضرت امام با حفظ اصول ارزشی اسلام، به همگانی کردن مبارزه معتقد بودند و از تمام امکانات در جهت گسترش جبهه ضد ظلم و استکبار استفاده می‌کردند.

ایشان در مبارزات قبل از پیروزی انقلاب، به جای دست گذاشتن بر خواسته‌های صنفی و گروهی که طبعاً نمی‌تواند فراگیر باشد، همواره از آرمان‌های دینی و اسلامی سخن می‌گفتند و به این دلیل، همه مردم مسلمان ایران را در یک جبهه واحد علیه رژیم شاه بسیج کردند. در سخنرانی‌ای که امام پس از فاجعه ۱۹ دی ۵۶- که منشأ خروش دوباره نهضت بود- ایراد فرمودند، بر این جبهه وسیع و همگانی تأکید کردند:

ما امیدواریم که همه طبقات، علما و مجتهدین و چه طبقات محصلین علوم دینیه و چه بازاری‌ها، بازرگان‌ها و چه لشکری‌ها و کشوری‌ها که همه خون دل می‌خورند از دست این خبیث، امیدواریم که تمام این‌ها دست اتحاد به هم بدهند. احزاب سیاسی مستقل کار نکنند، همه با هم روابط داشته باشند، همان‌طور که اخیراً در این قضیه اخیر هم اظهار

تنفر کردند، و هم بعضی از احزاب سیاسی اظهار تنفر کردند و هم علما و هم اهل بازار و هم دانشگاهی‌ها و هم داخلی‌ها و هم خارجی‌ها برای ما تلگراف کردند. من امیدوارم که همه جبهه‌ها، همه جبهه‌ها با هم همدست شوند و اگر ملت با همه ابعادش همدست بشود، این اسلحه از دست این ناصالح‌ها خلع می‌شود و شاخ این گاو شکسته می‌شود(۲۵).

حضرت امام در جهانی کردن صفوف مسلمانان در مقابل اسرائیل و آمریکا تأکید فراوان داشتند:

ای ملت‌های مسلم، ای ملت‌های مظلوم همه کشورهای اسلامی، ای ملت‌های عزیزی که در تحت سلطه اشخاصی واقع شدید که ذخایر شما را تقدیم آمریکا می‌کنند و شما خودتان با زحمت و ذلت زندگی می‌کنید، بیدار شوید، برخیزید از جا. ای مستضعفان جهان برخیزید و در مقابل ابرقدرت‌ها بایستید، که اگر ایستادید این‌ها نمی‌توانند هیچ کاری بکنند. شما دیدید که ملت‌های مسلمان ایران با هم متحد شدند و با هم قیام کردند و با دست خالی بدون اسلحه در مقابل آن قدرت‌های عظیم شیطانی محمدرضا و آن قدرت‌های ابرقدرت‌ها که پشت سر او صف‌بندی کرده بودند، آن‌ها همه را به کنار زدند(۲۶).

گام‌های عملی امام در ایجاد این جبهه گسترده نیز درخور توجه است. اعلام روز قدس و همبستگی امت اسلامی با فلسطین، تشکیل هفته وحدت در جمهوری اسلامی ایران و دعوت هر ساله اندیشمندان به ایران از کارهایی بود که امام و مسئولان نظام اسلامی در پیشنهاد و اجرای آن پیشقدم بودند و تا حدودی نیز قرین موفقیت بوده است.

ه) صبر و پایداری و پرهیز از رفاه‌طلبی

مبارزه نیازمند استقامت و پایداری است. بدون پایداری و استقامت هیچ مبارزه‌ای به نتیجه مطلوب نخواهد رسید. زندگی سراسر مبارزه انبیاء و اوصیاء و رنج و دشواری‌ها توأم بوده است. از این رو، اگر کسی همراه با راحت‌طلبی و رفاه‌جویی در اندیشه مبارزه باشد یا در میان راه از استقامت برخوردار نباشد، مبارزه راستین نکرده است. حضرت امام در این باره می‌فرمایند: ملت عزیز ما که مبارزان حقیقی و راستین ارزش‌های اسلامی هستند به خوبی دریافته‌اند که مبارزه با رفاه‌طلبی سازگار نیست و آن‌ها که تصور می‌کنند مبارزه در راه استقلال و آزادی مستضعفین و محرومان جهان با سرمایه‌داری و رفاه‌طلبی منافات ندارد با الفبای مبارزه بیگانه‌اند (۲۷).

راهبردهای حضرت امام خمینی (ره) برای مقابله با نظام استکبار

- ۱- شناخت کامل فرهنگ خودی
- ۲- تعمیق و پاسداشت فرهنگ دینی
- ۳- زمینه سازی برای استقلال فرهنگی و پرهیز از وابستگی فرهنگی
- ۴- صیانت از هویت انسانی و اسلامی
- ۵- ایجاد اتحاد در جامعه
- ۶- بسترسازی برای همگرایی دینی
- ۷- گسترش فرهنگ مقاومت
- ۸- مقابله با رواج اخلاق فاسده
- ۹- مدیریت جریان های وابسته به غرب
- ۱۰- صیانت از الگوها و مفاخر ملی
- ۱۱- سیطره بر اذهان و قلوب ملت
- ۱۲- خنثی سازی تبلیغات فرهنگی دشمنان

منابع:

- ۱- صحیفه امام، ج ۱، ص ۲۱، ۱۳۲۳/۲/۱۵
- ۲- صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۶۹، ۱۳۶۷/۴/۱۳
- ۳- صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۸۸، ۱۳۶۷/۴/۲۹
- ۴- صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۲۸۴، ۱۳۶۷/۱۲/۳
- ۵- همان.
- ۶- صحیفه امام، ج ۱، ص ۲۱، ۱۳۲۳/۲/۱۵
- ۷- صحیفه امام، ج ۱۹، ص ۱۱۲، ۱۳۶۳/۹/۲۰
- ۸- صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۱۹۵، ۱۳۶۷/۹/۲
- ۹- صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۸۸، ۱۳۶۷/۴/۲۹
- ۱۰- صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۹۱، ۱۳۶۷/۴/۲۹
- ۱۱- صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۲۸۴، ۱۳۶۷/۱۲/۳
- ۱۲- صحیفه امام، ج ۱۲، ص ۳۰۶، ۱۳۵۹/۲/۲۸
- ۱۳- صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۸۷، ۱۳۵۹/۲/۲۸
- ۱۴- صحیفه امام، ج ۲۰، ص ۳۱۸، ۱۳۶۶/۵/۶

۱۵ - صحیفه امام، ج ۶، ص ۴۹۹، ۱۳۵۸/۱/۱۷

۱۶ - صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۸۳، ۱۳۶۷/۴/۲۹

۱۷ - صحیفه امام، ج ۱۲، ص ۱۴۴، ۱۳۵۸/۱۱/۱۹

۱۸ - صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۶۹، ۱۳۶۷/۴/۱۳

۱۹ - صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۹۱، ۱۳۶۷/۴/۲۹

۲۰ - صحیفه امام، ج ۱۷، ص ۵۷، ۱۳۷۴

۲۱ - صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۸، ۱۳۷۹

۲۲ - صحیفه امام، ج ۱، ص ۳، ۱۳۷۵

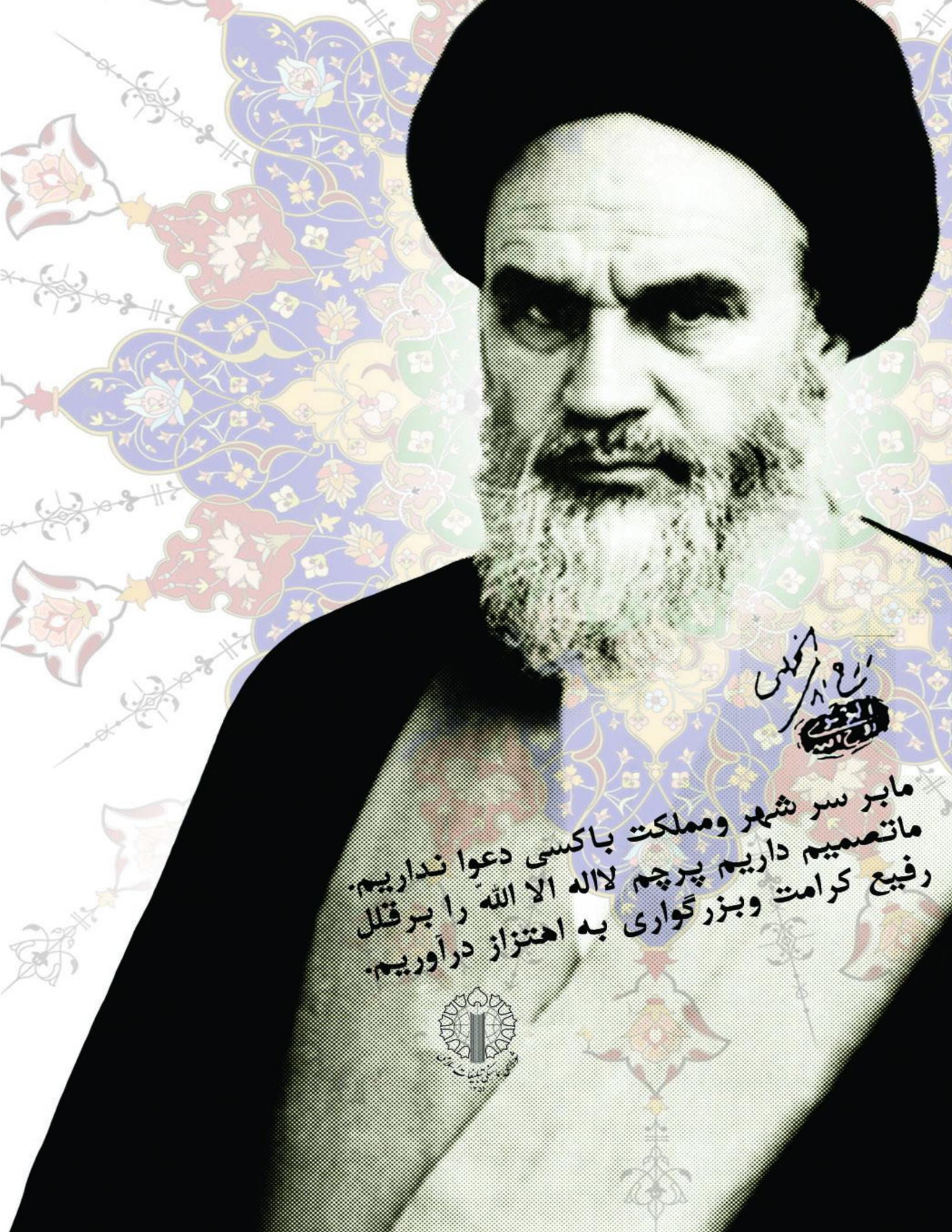
۲۳ - صحیفه امام، ج ۱۹، ص ۱۹، ۱۳۷۶

۲۴ - صحیفه امام، ج ۱۰، ص ۵-۶، ۱۳۷۶

۲۵ - صحیفه امام، ج ۱، ص ۲۷۶-۲۷۵، ۱۳۷۵

۲۶ - صحیفه امام، ج ۱۶، ص ۳۹، ۱۳۷۸

۲۷ - صحیفه امام، ج ۹، ص ۲۳۵، ۱۳۷۶

امام خمینی
رحمۃ اللہ علیہ

ماہر سر شهر و مملکت با کسی دعوا نداریم
ما تصمیم داریم پرچم لاله الا الله را بر قتل
رفیع کرامت و بزرگواری به اهتزاز در آوریم

